

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.5.2018
COM(2018) 288 final

2018/0149 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu Protokola k Sporazumu o mednarodnih občasnih avtobusnih prevozih potnikov (Sporazum Interbus) glede mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozov potnikov, v imenu Evropske unije

(Besedilo velja za EGP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Sporazum Interbus o mednarodnih občasnih avtobusnih prevozi potnikov¹ je začel veljati 1. januarja 2003. Sporazum je bil pozneje posodobljen s Sklepom št. 1/2011² Skupnega odbora, ustanovljenega s sporazumom, da bi se upoštevala tehnični in zakonodajni napredek.

Sporazum Interbus trenutno zajema mednarodne občasne avtobusne prevoze potnikov. Svet je 5. decembra 2014 pooblastil Komisijo za začetek pogajanj v imenu Evropske unije, ki je pogodbenica Sporazuma Interbus, da se področje sporazuma razširi na linijske in posebne linijske prevoze potnikov (na podlagi dovoljenja). Predlagano besedilo v prilogi k temu sklepu Sveta je v skladu s pooblastilom za pogajanja, ki ga je dal Svet.

S pogodbenicami so bila po posvetovanju s posebnim odborom, ki ga je imenoval Svet, izvedena tri pogajalska srečanja. Ob vsakem srečanju so bili predstavniki držav članic vabljeni, da se ga udeležijo kot strokovnjaki.

Na srečanju dne 10. novembra 2017 so se prisotne pogodbenice dogovorile o stalni in končni različici besedila, potem ko so na srečanju sprejele nekatere spremembe. Iz vzhodne in jugovzhodne Evrope so bile prisotne tri pogodbenice (Črna gora, Moldavija in Ukrajina). Poleg tega je ena pogodbenica (Albanija) predhodno pisno izrazila svoje strinjanje z besedilom. Dogovorjeno je bilo obdobje podpisovanja.

Linijski in posebni linijski mednarodni avtobusni prevoz potnikov sta pomembna sektorja, ki evropskim državljanom zagotavljata mobilnost ob ugodni cenovni strukturi. Njun nadaljnji razvoj zunaj EU bi v enaki meri koristil državljanom EU, tujim turistom, turistični industriji in evropskim regijam. Navedeni razvoj ovirajo razlike v dvostranskih sporazumih med državami članicami in tretjimi državami, zaradi česar je postopek izdaje dovoljenj in opravljanja mednarodnih linijskih in posebnih linijskih prevozov okoren. To je najbolj očitno pri dolgih mednarodnih linijskih prevozi, pri katerih se prečka več držav.

Kot je navedeno v osnutku Protokola, bi moral biti dostop na trg linijskih in posebnih linijskih prevozov omogočen prek enotnega postopka izdaje dovoljenj, ob upoštevanju pravnega reda EU na področju cestnega potniškega prometa, vključno z varnostjo v cestnem prometu, tehničnimi določbami, kvalifikacijami voznikov, socialnimi pravili, pravicami potnikov, okoljem in dovoljenji za opravljanje dejavnosti.

Sporazum Interbus bo še naprej veljal nespremenjen glede mednarodnih občasnih avtobusnih prevozov potnikov.

Protokol zajema le določbe, ki so potrebne za razširitev Sporazuma Interbus na mednarodne linijske in posebne linijske avtobusne prevoze potnikov (na podlagi dovoljenja). Z njim se ne spremenijo niti ponovijo skupna pravila, temveč se nanaša na temeljne določbe Sporazuma

¹ UL L 321, 26.11.2002, str. 11.

² Sklep št. 1/2011 Skupnega odbora, ustanovljenega s Sporazumom Interbus o mednarodnih občasnih avtobusnih prevozi potnikov z dne 11. novembra 2011 o sprejetju poslovnika in prilagoditvah Priloge 1 Sporazuma glede pogojev za prevoznike v potniškem prometu in njegove Priloge 2 glede tehničnih standardov za avtobuse ter zahtev glede socialnih določb iz člena 8 Sporazuma (2012/25/EU) (UL L 8, 12.1.2012, str. 38).

Interbus. Navedena okoliščina in dejstvo, da lahko pogodbenica podpiše Protokol in ga ratificira ali pristopi k njemu šele po podpisu Sporazuma Interbus in pristopu k njemu ali po njegovi ratifikaciji, bosta zagotovila, da bodo pogodbenice ob podpisu in ratifikaciji Protokola ali ob pristopu k njemu sprejele in uporabljale pravila iz Sporazuma Interbus.

Poleg Evropske unije so pogodbenice Sporazuma Interbus tudi Republika Albanija, Bosna in Hercegovina, nekdanja jugoslovanska republika Makedonija, Moldavija, Črna gora, Turčija in Ukrajina, ki lahko podpišejo in ratificirajo Protokol oziroma pristopijo k njemu.

Upoštewane so bile izkušnje iz sedanjih sporazumov o cestnem prevozu, na primer na podlagi partnerstev med prevozniki, s sedežem na ozemlju, prek katere potekajo prevozi.

Pod nekaterimi pogoji se pogodbenica ali država članica Evropske unije lahko brez razlikovanja odloči, da bodo za vse linijske in posebne linijske cestne prevoze potnikov, pri katerih je odhodni ali namembni kraj na njenem ozemlju, veljali partnerski sporazumi med prevozniki iz odhodnega ali namembnega kraja navedenih linijskih ali posebnih linijskih prevozov.

Prevozniki s sedežem v pogodbenicah ali državah članicah Unije, ki jih proga prečka in kjer potniki vstopajo in izstopajo, se lahko pridružijo tem partnerstvom, če se tako odločijo.

V osnutku Protokola je poudarjena zakonodaja Evropske unije (Uredba (ES) št. 1071/2009³) glede sankcij in najhujših kršitev ter glede izpolnjevanja štirih pogojev dostopa do dejavnosti cestnega prevoznika v potniškem prometu (dejanski in stalni sedež, dober ugled, finančni položaj in strokovna usposobljenost).

V osnutku Protokola je predviden Skupni odbor za lažje upravljanje Protokola. Določbe glede Skupnega odbora, ustanovljenega s Sporazumom Interbus, se smiselno uporabljajo za Skupni odbor na podlagi Protokola. Zato bi se Skupni odbor na podlagi Protokola ukvarjal zlasti s prihodnjimi nebitnimi tehničnimi in zakonodajnimi posodobitvami, ki se nanašajo posebej na Protokol. Skupni odbor bi moral sprejeti tudi svoj poslovnik. Nadalje, naloge Skupnega odbora, ki izhajajo iz samega osnutka Protokola, so sprejemanje in izmenjava informacij, ocena delovanja Protokola, ki se opravi vsakih pet let, in ukrepi, ki jih je treba sprejeti v primeru pristopa pogodbenice, ki ni članica Unije, k Evropski uniji.

V skladu z osnutkom Protokola obdobje veljavnosti dovoljenj za mednarodne linijske in posebne linijske prevoze ne sme presegati pet let.

Sam osnutek Protokola bi se sklenil za pet let, šteto od njegovega začetka veljavnosti. Veljavnost Protokola bi se samodejno podaljšala za naslednjih pet let, razen za pogodbenice, ki izjavijo, da veljavnosti ne želijo podaljšati.

³ Uredba (ES) št. 1071/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o skupnih pravilih glede pogojev za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika in o razveljavitvi Direktive Sveta 96/26/ES (UL L 300, 14.11.2009, str. 51).

- **Skladnost z veljavnimi določbami politike na tem področju**

Predlagani Protokol je skladen s skupno prometno politiko Unije. Vsebuje zadevne dele Uredbe (ES) št. 1073/2009⁴, prilagojene za mednarodni sporazum.

Osnutek Protokola zagotavlja nadaljnje usklajevanje okvira mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozov.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlagani Protokol je skladen z evropsko sosedsko politiko in zunanjimi odnosi.

Osnutek Protokola je skladen tudi s sedanjimi sporazumi, kot so sporazumi o carinski uniji, predpristopni sporazumi in pridružitveni sporazumi, njegov cilj pa je zagotoviti regulativno okolje, v katerem imajo lahko EU in druge pogodbenice Sporazuma Interbus medsebojni dostop do trgov mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozov potnikov pod enotnimi pravili.

- **Davčne določbe**

Približevanje carinskih in davčnih določb je v osnutku Protokola glede na njihov cilj in vsebino le drugotno in posredno v primerjavi s cilji prometne politike Protokola.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga je Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti materialna pravna podlaga, člen 91 PDEU, v kombinaciji s členom 218(5) PDEU.

- **Subsidiarnost**

Odločitev o pristopu Unije k Protokolu, s katerim se razširi področje uporabe obstoječega mednarodnega večstranskega sporazuma, katerega pogodbenica je Unija, lahko sprejme le Unija sama, s čimer ima izključno pristojnost v tej zadevi.

Protokol nadomešča ustrezne določbe v dvostranskih sporazumih glede linijskih in posebnih linijskih prevozov potnikov v cestnem prometu, sklenjenih med pogodbenicami ter med članicami Unije in pogodbenicami, ki niso članice Unije. Vendar pa Protokol omogoča, da sedanja dovoljenja, izdana na podlagi dvostranskih sporazumov, ostanejo veljavna še pet let, preden se nadomestijo z določbami iz Protokola.

- **Sorazmernost**

Določbe osnutka Protokola so sorazmerne in nediskriminatorne ter se vzajemno uporabljajo za vse pogodbenice (tudi za EU). Njihov namen je odpraviti morebitno nelojalno konkurenco ter izključiti nevzdrževana vozila in prevoznike, ki ne upoštevajo pravil, s cest.

Evropska unija je že sprejela zakonodajo, na katero napotuje osnutek Protokola.

⁴ Uredba (ES) št. 1073/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o skupnih pravilih za dostop do mednarodnega trga avtobusnih prevozov in spremembi Uredbe (ES) št. 561/2006 (UL L 300, 14.11.2009, str. 88).

- **Izbira instrumenta**

V členu 218(5) PDEU je sklep Sveta naveden kot ustrezen instrument.

3. ZBIRANJE IN UPORABA STROKOVNEGA ZNANJA TER OCENA UČINKA/POENOSTAVITEV

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj ter ocena učinka**

Komisija ni opravila ocene učinka in ni uporabila zunanjih strokovnjakov. Razširitev Sporazuma Interbus na mednarodne linijske in posebne linijske avtobusne prevoze potnikov bi pripomogla k razširitvi geografskega področja izvajanja pravnega reda Evropske unije na področju cestnega prevoza potnikov.

Gospodarski in socialni učinki bi koristili industriji potniškega prometa in turizmu. Povečan obseg prometa bi najverjetneje imel zmerne okoljske učinke.

Tako kot doslej so prevozniki lahko MSP z manjšim voznim parkom avtobusov ali večje družbe z večjimi voznimi parki.

Posebni odbor, ki ga je imenoval Svet, je bil redno obveščen o napredku pri pogajanjih, strokovnjaki držav članic pa so sodelovali pri pogajanjih s pogodbenicami, ki niso članice EU.

- **Poenostavitev**

Harmonizacija postopkov za pridobivanje dovoljenj za mednarodne linijske in posebne linijske avtobusne prevoze potnikov bi poenostavila izvajanje teh dejavnosti.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Jih ni.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Ocenjevanje in poročanje**

Člen 16 osnutka Protokola določa, da mora Skupni odbor, ustanovljen s členom 18 Protokola, delovanje Protokola oceniti vsakih pet let.

- **Nadaljnji postopek**

Komisija meni, da je treba začeti postopek s ciljem podpisa in nato sklenitve Protokola. Zato Komisija Svetu pošilja ta predlog sklepa Sveta o podpisu Protokola o mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozih potnikov k Sporazumu o mednarodnih občasnih avtobusnih prevozi potnikov (Sporazum Interbus).

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Posamezne določbe predlaganega sklepa Sveta:

- Člen 1 osnutka sklepa Sveta določa podpis Protokola k Sporazumu Interbus o mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozi potnikov v imenu Unije.
- Člen 2 pooblašča generalni sekretariat Sveta za vzpostavitev instrumenta popolnih pooblastil za podpis Protokola, s pridržkom njegove sklenitve, za osebe, ki jih določi pogajalec Protokola.

- Člen 3 določa začetek veljavnosti sklepa Sveta.

Posamezne določbe priloge k predlaganemu sklepu Sveta:

- V členu 1 je opredeljeno področje uporabe Protokola o mednarodnih linijskih in posebnih linijskih cestnih prevozih potnikov z odhodnim ali namembnim krajem v pogodbenici, kjer ima prevoznik sedež in kjer so vozila registrirana, ali prek katere poteka prevoz in kjer potniki vstopajo in izstopajo, ali prek katere poteka prevoz brez vstopa in izstopa potnikov. Vse oblike kabotaže so prepovedane.
- Člen 2 je nediskriminacijska klavzula.
- Člen 3 vsebuje opredelitve pojmov.
- Člen 4 se nanaša na Prilogo 1 k Sporazumu Interbus o določbah, ki se nanašajo na cestne prevoznike v potniškem prometu.
- Člen 5 se nanaša na Prilogo 2 k Sporazumu Interbus o tehničnih pogojih, ki se uporabljajo za vozila.
- Člen 6 vsebuje določbe o mednarodnih linijskih in posebnih linijskih prevozih na podlagi dovoljenj. Med drugim določa možnost, da se pogodbenice ali države članice Evropske unije odločijo, da se za linijske ali posebne linijske prevoze med pogodbenicami uporabljajo partnerski sporazumi med prevozniki iz odhodnega in namembnega kraja prevoza. Prevozniki s sedežem v pogodbenicah ali državah članicah Unije, ki jih proga prečka in kjer potniki vstopajo in izstopajo, se lahko pridružijo tem partnerstvom, če se tako odločijo.
- Člen 7 določa, da se za Protokol uporabljata oddelka V in VI Sporazuma Interbus o socialnih določbah ter carinskih in davčnih določbah.
- Člen 8 določa organ, ki izdaja dovoljenja, prejemnike dovoljenj, obdobje veljavnosti dovoljenja, postavke, ki jih je treba navesti v dovoljenju, ter uporabo dodatnih vozil v začasnih in izrednih okoliščinah.
- Člen 9 določa postopek za predložitev vloge za dovoljenje.
- Člen 10 določa postopek izdaje dovoljenja, vključno s stiki med zadevnimi pristojnimi organi, ki izdajajo dovoljenja, in izključne razloge za morebitno zavrnitev vloge.
- Člen 11 določa pravila glede podaljšanja ali spremembe dovoljenja.
- Člen 12 določa pravila glede izteka veljavnosti dovoljenja.
- Člen 13 določa obveznosti prevoznikov.
- Člen 14 določa, da bi morale pogodbenice zagotoviti, da prevozniki upoštevajo zadevne določbe.
- V členu 15 so (v povezavi s členom 8(9)) naštet dokumenti, ki jih je treba imeti v vozilu.
- Člen 16 določa trajanje Protokola (pet let) s tihim podaljšanjem za naslednjih pet let in redne ocene delovanja Protokola.
- Člen 17 se nanaša na petletno prehodno obdobje glede obstoječih linijskih in posebnih linijskih cestnih prevozov potnikov v dvostranskih sporazumih, ratifikacijo ali odobritev Protokola in depozitarja Protokola, začetek veljavnosti Protokola, odpoved in jezike.

- Člen 18 določa vzpostavitev Skupnega odbora za upravljanje Protokola.
- Člen 19 določa postopek, ko pogodbenica Protokola, ki ni članica Unije, pristopi k Evropski uniji.
- Člen 20 omogoča podpis Protokola in določa, da je mogoče k Protokolu pristopiti ali ga ratificirati šele po podpisu Sporazuma Interbus in pristopu k njemu ali njegovi ratifikaciji.
- Člen 21 določa, da lahko po začetku veljavnosti Protokola k njemu pristopi katera koli pogodbenica Sporazuma Interbus.
- Člen 22 določa, da so priloge k Protokolu njegov sestavni del.
- Prilogi 1 in 2 k Protokolu se nanašata na Prilogi 1 in 2 k Sporazumu Interbus. Zlasti v Prilogi 1 je poudarjeno in ponovno navedeno pravo Evropske unije glede pravic potnikov ter nadzora in sankcij v primeru najhujših kršitev, opredeljeni pa so tudi pogoji za dostop do opravljanja poklica.
- Priloga 3 določa vzorec vloge za izdajo dovoljenja za mednarodni linijski ali posebni linijski prevoz.
- Priloga 4 določa vzorec dovoljenja za izvajanje mednarodnih linijskih ali posebnih linijskih prevozov potnikov.

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu Protokola k Sporazumu o mednarodnih občasnih avtobusnih prevozih potnikov (Sporazum Interbus) glede mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozov potnikov, v imenu Evropske unije

(Besedilo velja za EGP)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 91 v povezavi s členom 218(5) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije¹,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s Sklepom Sveta 2002/917/ES² je bil Sporazum o mednarodnih občasnih avtobusnih prevozih potnikov (Sporazum Interbus) v imenu Unije sklenjen 3. oktobra 2002, veljati pa je začel 1. januarja 2003³.
- (2) Svet je 5. decembra 2014 Komisijo pooblastil za začetek pogajanj o Protokolu k Sporazumu Interbus o mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozih potnikov z Albanijo, Bosno in Hercegovino, nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Moldavijo, Črno goro, Turčijo in Ukrajino.
- (3) Pogajanja so se uspešno zaključila na srečanju pogodbenic Sporazuma Interbus 10. novembra 2017.
- (4) Protokol bi moral olajšati zagotavljanje linijskih in posebnih linijskih prevozov med pogodbenicami Sporazuma Interbus in s tem izboljšati potniške prometne povezave med njimi.
- (5) Glede splošnih pravil, predvsem delovanja Skupnega odbora, osnutek Protokola večinoma ohranja podobna pravila, kot so določena v Sporazumu Interbus, da se olajša njegova uporaba.
- (6) Protokol za to, da se njegove koristi ne bi zamaknile preveč v prihodnost, podobno kot Sporazum Interbus glede začetka veljavnosti določa, da začne veljati za tiste pogodbenice, ki so ga odobrile ali ratificirale, ko ga odobrijo ali ratificirajo štiri pogodbenice, vključno z Unijo.

¹ COM(2018) 288.

² Sklep Sveta 2002/917/ES z dne 3. oktobra 2002 o sklenitvi Sporazuma Interbus o mednarodnih občasnih avtobusnih prevozih potnikov (UL L 321, 26.11.2002, str. 11).

³ UL L 321, 26.11.2002, str. 44.

- (7) Zato bi bilo treba v imenu Unije podpisati Protokol k Sporazumu Interbus o mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozi potnikov, s pridržkom njegove poznejše sklenitve –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

V imenu Unije se odobri podpis Protokola k Sporazumu o mednarodnih občasnih avtobusnih prevozi potnikov (Sporazum Interbus) glede mednarodnih linijskih in posebnih linijskih avtobusnih prevozov potnikov, s pridržkom njegove sklenitve.

Besedilo Protokola za podpis je priloženo temu sklepu.

Člen 2

Generalni sekretariat Sveta vzpostavi instrument popolnih pooblastil za podpis Protokola, s pridržkom njegove sklenitve, za osebe, ki jih določi pogajalec Protokola.

Člen 3

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*